



10.1.2019

Uudistuva vammaispalvelulainsäädäntö

HE 159/2018 vp

Jaana Huhta, Anne-Mari Raassina



VAMMAISPALVELUJA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMINEN

- Yhteen sovitetaan nykyiset erityislait
 - Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (1987)
 - Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (1977)
- Ehdotettu laki koskee yhdenvertaisesti eri tavoin vammaisia henkilöitä; molemmat nykyiset erityislait kumotaan; voimaantulosäännöksen sisältö
- Sosiaalihuoltolain muutos, asiakasprosessia koskevat säännökset sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 13 §:n muutos (maksun perimättä jättäminen)
- Täydentää sosiaalihuollon yleislainsäädäntöä, myös muu sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö sovellettavaa
- Yhteys muihin valmisteltavana oleviin sosiaalihuollon lakeihin, voimaan 1.1.2021
- Pitkäaikainen, laajassa yhteistyössä tehty valmisteluprosessi



LAIN TARKOITUS

- Vastaa nykyisten lakien tarkoitusta ja
 - korostaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja osallistumisen sekä välttämättömän huolenpidon toteuttamista
 - itsenäisen suoriutumisen edistämistä;
 - itsemääräämisoikeuden toteutumista;
 - vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisten, riittävien ja laadultaan hyvien palvelujen turvaamista
-
- Otettava huomioon läpileikkaavasti lakia sovellettaessa



SOVELTAMISALA - TARVELÄHTÖISYYS

Laissa säädetään erityispalveluista

- *niille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat*
- ***vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen toimintarajoitteen johdosta***
- ***välttämättä ja toistuvasti apua tai tukea tavanomaisessa elämässä ja***
- ***jotka eivät saa sosiaalihuoltolain, vanhuspalvelulain tai muun lain perusteella riittäviä ja sopivia palveluja.***
- *pois diagnoosilähtöisyydestä*
- *ei ikärajoja*



ASIAKASPROSESSIA KOSKEVA SÄÄNTELY

- Asiakkaan osallistuminen ja osallisuuden tukeminen kattavasti
- Palvelutarpeen arviointi
- Asiakassuunnitelma
- Päätöksenteko ja palvelujen toteuttaminen
- Vammaisten lasten ja nuorten palvelut
- Muutokset sosiaalihuoltolakiin



MAAKUNNAN ERITYINEN JÄRJESTÄMISVELVOLLISUUS

- Välttämättömien **erityispalvelujen turvaaminen** -> subjektiiviset oikeudet
 - Valmennus ja tuki; maksuton varhaiskasvatus
 - Henkilökohtainen apu
 - Asumisen tuen kokonaisuus; lasten asuminen erityistilanteissa; tuki esteettömään asumiseen
 - Lyhytaikainen huolenpito
 - Päiväaikainen toiminta
 - Liikkumisen tuen kokonaisuus



MÄÄRÄRAHASIDONNAISET PALVELUT JA TUKI

- Valmennus ja tuki osin (perheelle ja muille läheisille annettava)
- Liikkumisen tuki osin (tuki auton hankintaan, auton antaminen käyttöön)
- Taloudellinen tuki (välineet ja muut tekniset ratkaisut)
- Muut palvelut lain tarkoituksen toteuttamiseksi



TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Vammaispalvelujen lisäkustannukset 21,1 miljoonaa € (valmennus ja tuki, asumisen tuki, henkilökohtainen apu, lyhytaikainen huolenpito, päiväaikainen toiminta, liikkumisen tuen joustavoittaminen)

Vammaispalvelujen säästöt toimintatapojen muutoksilla 14,6 miljoonaa euroa (erityishuolto-ohjelman poistaminen, liikkumistaidon ohjaus, auton antaminen vammaisen henkilön käyttöön, perhehoidon lisääminen, kotona asumista tukevat palvelut ja omaishoito laitoshoidon sijaan, hengityshalvauspotilaiden aseman muutos)

=> Vammaispalvelujen kustannusten kasvu 6,5 milj. € (valtion lisämääräraha maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitukseen)

Kelan lisäkustannukset avohoidon yleistymisen johdosta 4,2 milj. € (etuudet, kuntoutus, tulkkauspalvelu)

Uudistuksen säästötavoite julkisen talouden menoissa 15,3 milj. €

Invalidivähennyksen poistamisesta aiheutuva verotulojen kasvu 26 milj. € kohdennetaan vammaispalvelujen kehittämiseen ja säästötavoitteen kattamiseen



**Kiitoksia
mielenkiinnostanne!**

